

SECTION 1. INFORMATION SYSTEMS AND TECHNOLOGIES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-542-6-1>

CURRENT ISSUES OF IMPLEMENTING ERP SYSTEMS IN THE UKRAINIAN BUSINESS ENVIRONMENT

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ERP-СИСТЕМ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

Bui Ya. V.

*Master of Applied Mathematics,
Software Developer
Midsoft*

*Mukachevo, Transcarpathian region,
Ukraine*

Буй Я. В.

*магістр прикладної математики,
розробник програмного забезпечення
«Midsoft»*

*м. Мукачево, Закарпатська область,
Україна*

Сучасне бізнес-середовище України переживає складний період трансформації, спричинений не лише загальносвітовими тенденціями діджиталізації, а й безпрецедентними викликами, пов'язаними з повномасштабною воєнною агресією. У цьому контексті особливої гостроти набуває питання технологічної залежності українського бізнесу від програмного забезпечення, розробленого в країні-агресорі, що тривалий час домінувало на ринку ERP-рішень для малого та середнього бізнесу в Україні.

Указом Президента України від 15 травня 2017 року [5] було введено в дію рішення РНБО [4] щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів проти компаній-розробників програмного забезпечення країни-агресора. В умовах війни ці обмеження набули не тільки економічного, а й безпекового значення, оскільки використання такого програмного забезпечення створює потенційні ризики для національної безпеки та кіберзахисту підприємств. Б.В. Дергалюк [2] наголошує на необхідності перегляду підходів до забезпечення економічної безпеки в умовах зростання ролі нематеріальних факторів виробництва.

Технологічні виклики імплементації альтернативних ERP-систем в українському бізнес-середовищі можна систематизувати за трьома ключовими напрямками: міграція даних, реінжиніринг бізнес-процесів та забезпечення безперервності операційної діяльності. У контексті

міграції даних основною проблемою є те, що поширені системи використовують власні закриті структури зберігання та обробки інформації, які часто несумісні з форматами інших ERP-систем. Це вимагає розробки спеціалізованих конверторів даних та проведення додаткової валідації. Особливо важливим є виявлення та усунення застарілих чи дубльованих записів, а також забезпечення коректного перенесення історичних даних бухгалтерського та податкового обліку, оскільки українське законодавство вимагає їх зберігання протягом визначених термінів. Як зазначають С.А. Матюх і В.Г. Лопатовський [3], необхідним є комплексний підхід до автоматизації, що враховує специфіку конкретного підприємства.

Реінжиніринг бізнес-процесів при переході на нову ERP-систему стає неминучим, оскільки багато українських компаній сформуливали навколо наявних рішень власну «екосистему» операцій. Це вимагає глибокого аналізу та оптимізації процесів, що включає перепроєктування схем документообігу з урахуванням можливостей нової системи, адаптацію облікової політики, централізацію обліку та створення нових регламентів взаємодії між підрозділами.

Найскладнішим викликом є забезпечення безперервності роботи підприємства під час переходу на нову систему. В умовах, коли будь-яке зупинення бухгалтерської, управлінської чи виробничої діяльності може призвести до відчутних фінансових втрат, процес міграції вимагає особливо ретельного планування. Для ефективного впровадження можливі такі сценарії, як паралельна робота старої та нової систем у тестовому середовищі, поетапний перехід за функціональними модулями, або повний одномоментний перехід у визначену дату.

Операційні ризики пов'язані з можливістю втрати контролю над даними та доступом до систем, особливо якщо ключова інфраструктура залежить від підсанкційних сервісів. До критичних загроз належать порушення цілісності даних, неможливість своєчасної адаптації до змін у законодавстві та ризик повної втрати доступу до системи. Людський фактор становить окрему категорію ризиків, особливо в умовах воєнного часу, коли персонал може приділяти менше уваги протоколам інформаційної безпеки.

Для забезпечення ефективного вибору альтернативних ERP-рішень доцільно впровадити систему критеріїв, що охоплює безпекову архітектуру, модульність і гнучкість, надійність технічної підтримки, механізми безперервності бізнес-процесів та економічну доцільність. Система повинна підтримувати механізми шифрування даних, двофакторну аутентифікацію та відповідати міжнародним стандартам інформаційної безпеки. Сучасне ERP-рішення має забезпечувати розвинений API для інтеграції з іншими корпоративними системами та

можливість поетапної міграції, що знижує ризики переходу. Як зазначають Ю.М. Грибовська та Ж.А. Кононенко [1], при виборі програмного забезпечення важливими є захищеність системи від загроз, можливості експорту-імпорту даних та надійність технічної підтримки.

У контексті воєнного та післявоєнного періоду питання технологічної незалежності та інформаційної безпеки стає стратегічним імперативом для українського бізнес-середовища. Успішне розв'язання цієї комплексної проблеми потребує активної участі держави через створення відповідної нормативно-правової бази, впровадження програм підтримки цифрової трансформації бізнесу та стимулювання розвитку національних ERP-рішень.

Література:

1. Грибовська Ю., Кононенко Ж. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>
2. Дергалюк Б.В. Вплив цифрової трансформації на забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287057>
3. Матюх С. А., Лопатовський В. Г. Особливості вибору програм для автоматизації обліку та складання звітності в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. Вип. 5. 137–140. URL: <https://elar.khmnpu.edu.ua/handle/123456789/6201>
4. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Введено в дію Указом Президента України від 15.05.2017 № 133/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-17#n2>
5. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 15 травня 2017 року № 133/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2017#Text>